

Länsstyrelsen
Gotlands län

Beslut

Dnr 221-2076-98

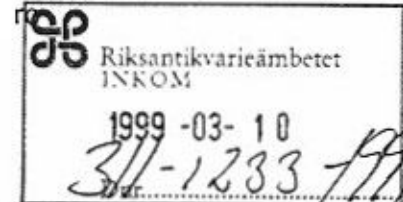
4.2.1999

Livsmiljö/kultur
Joakim Hansson
Tel: 0498-292124
Fax: 0498-247275
E-post: joha@i.lst.se

Kopia

Enligt förteckning sidan 4

4008 (Boställen)
194 (Prästgård)

**Byggnadsminnesförklaring (BM) av prästgården i Lärbro, fastigheten Lärbro
Prästgården 1:1, Gotlands kommun.**

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § första stycket av lagen om kulturminnen m.m. (1988:950) KML prästgården på fastigheten Lärbro Prästgården 1:1 för byggnadsminne (BM) enligt följande.

BM-förklaringen omfattar prästgårdens huvudbyggnad (1), f.d. drängstuga m.m. (2), f.d. bryggghus m.m. (3) och avträde m.m. (4) samt omgivande trädgård inkluderande planteringar och träd enligt bifogad karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Lärbro prästgård hör till en av Gotlands viktigaste välbevarade kyrkomiljöer. Prästgården ligger i direkt anslutning till kyrkan. I huvudbyggnaden finns betydande medeltida delar med tillägg från 1800-talet. Huvudbyggnaden (1) står på samma ställe som en medeltida byggnad och innehåller delar av denna. Denna bestod av ett tornhus och till detta anslutande två i vinkel mot varandra senare tillkomna envåningslängor. Dessa var redan på 1700-talet utdömda. Den gamla byggnaden revs delvis och inbyggdes delvis i den nya huvudbyggnaden som uppfördes 1805. Byggnaden har en sexdelad planlösning som där inredningsdetaljer som kakelugnar och snickerier till stor del gått förlorade vid senare ombyggnader. Den nuvarande huvudbyggnaden är en avlång envåningsbyggnad med mansardtak. Den är en typisk representant för det gotländska byggnadsättet kring 1800 då även småhus försågs med stora mansardtak.

Den västra flygelbyggnaden (2) i kalksten i en våning uppfördes 1806 med placering vinkelrätt mot huvudbyggnaden. Den hade ursprungligen funktionen som drängstuga, sockenstuga och spannmålsmagasin. Den östra flygel (3) uppfördes redan i slutet av 1700-talet och var ursprungligen bryggghus. Avträdet (4) ligger i anslutning till sistnämnda byggnader och är den sista av ett stort bestånd av uthusbyggnader som i övrigt rivits. Byggnaderna är till sin exteriör en viktig del av det nuvarande byggnadsbeståndet med stor betydelse för gårdsbildningen.

Prästgården omges av ett stort parkområde med ett åldrigt trädbestånd och delvis bevarat gångsystem med drag från 1800-talet.

1999.03.31 best. ...
Kopia till BH-reg. i Ur/ucej

Prästgården i Lärbro har ett högt kulturhistoriskt värde där betydande medeltida inslag ingår, men dess karaktär domineras då det gäller huvudbyggnaden och de två övriga byggnaderna av det tidiga 1800-talet och det typiska gotländska byggnadssättet. Genom att miljön ligger i nära anslutning till kyrkan har prästgården stor betydelse för att helhetsmiljön skall kunna bevaras.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader (1-4) får inte rivas, byggas till eller till sitt yttre byggas om. Inga förändringar får heller ske vad gäller takutformning, takmaterial, fönster, dörrar, yttertrappor och fasadmaterial eller övrig exteriör utformning.
2. I byggnaderna (1-4) får inte göras ingrepp i stomme och takstol, eller ändring av bärande konstruktioner, rumsindelning och skorstensstockar. Håltagning får ej ske i medeltida murverk (gäller byggnad 1).
3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella material och metoder användas och utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Alla framtida arbeten skall ske i samråd med länsstyrelsen.
4. Parken/ trädgården, det område som på bilagda karta avgränsas med streckad linje, får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Tillbehör till trädgården som väg, träd, stentunar, m.m. får inte flyttas, tas bort eller ändras. Det tillhörande park-, väg- och gårdsområdet skall hållas i sådant skick, att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

KOMMENTARER

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra (byggnaderna 1-4) förändringar enligt punkterna 1, 2 och 3 skall ske. Därför är även mindre förändringar av markbeläggningen, tunar och portar, uppsättning av antenner, räcken skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor m.m. tillståndspliktiga och skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Fört underhåll och restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen, Livsmiljöenheten/ Kultur. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Även för BM prövas bygglovspliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap 14 § i KLM.

ÖVRIGT

Lydelsen i detta beslut har ändrats något jämfört med tidigare lydelse. Ändringarna är av redaktionell karaktär, sakinnehållet är fortfarande detsamma. Samtliga remissinstanser som svarat har förhållit sig positiva till byggnadsminnesförklaringen.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap. 21§ lagen om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

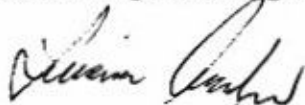
BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lillemor Arvidsson.

Föredragande har varit länsantikvarie Lennart Edlund.

Den förberedande handläggningen har utförts av byggnadsantikvarie Joakim Hansson.

I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessor Lena Johansson.

Lillemor Arvidsson
landshövding

Lennart Edlund
länsantikvarie

KopiaRAÄ

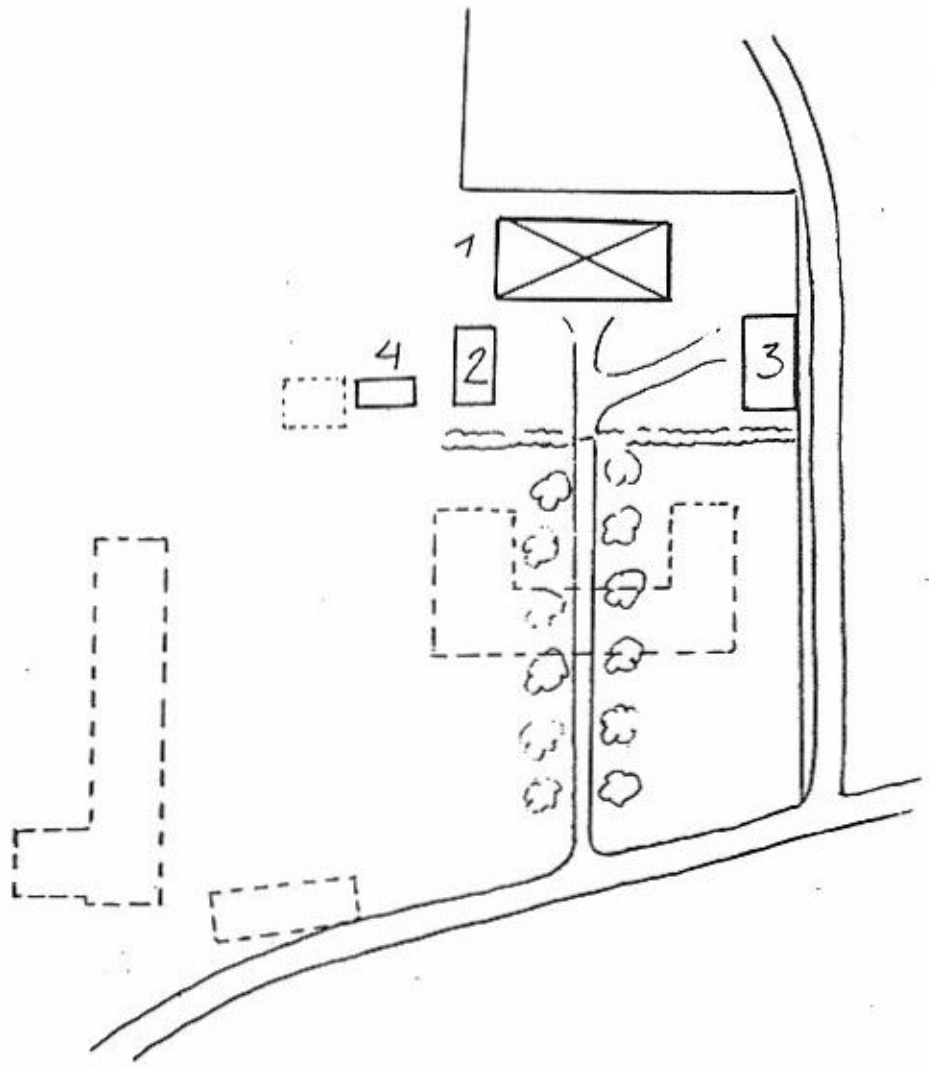
Byggnadsnämnden
Gotlands fornsal
Kultur- och fritidsnämnden
Egendomsnämnden i Visby stift

Kopia av lagakraftvunnet beslutRAÄ

Lantmäterimyndigheten
Gotlands fornsal
Byggnadsnämnden
Länsantikvarien
Egendomsnämnden i Visby stift

PRÄSTGÅRDEN 1:1 LÅRBRO

SITUATIONSPLAN

- 1 Manbyggnad
- 2 V flygel
- 3 Ö flygel
- 4 Förråd